

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Vyživovací povinnost ve vztahu k nezletilému dítěti dle právní úpravy v České republice

Autor: Jan Voleský

Vedoucí práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomová práce předložená k obhajobě Janem Voleským pojednává o problematice vyživovací povinnosti ve vztahu k nezletilému dítěti podle právní úpravy České republiky. Jde o téma tradiční, nicméně zároveň stále velmi aktuální. Je zřejmé, že otázky spjaté s vyživovací povinností patří v praxi k velmi často řešeným problémům. Zároveň jde o problematiku, kde stát dlouhodobě hledá dostatečně efektivní způsob regulace, který by vedl k spravedlivému a rovnoměrnému rozvržení oprávnění na jedné a povinností na druhé straně. Současně jsou hledány spolehlivé prostředky, které povedou k jistému splnění resp. vynučení vyživovací povinnosti. Jde tedy o téma stále živé. Autor obhajované práce si za předmět svého zkoumání zvolil jen výšeč této problematiky, konkrétně v praxi nejčastější případ vyživovací povinnosti rodičů k nezletilému dítěti. Volbu tématu je tedy možné hodnotit jednoznačně pozitivně.

Samotná práce je rozvržena do šesti částí. První stručně charakterizuje vývoj úpravy vyživovací povinnosti u nás (s výjimkou stručného úvodu o římském právu). V části druhé je věnována pozornost vyživovací povinnosti v České republice v obecném smyslu slova. Autor se zde zabývá především samotným zakotvením vyživovací povinnosti, které se neomezuje na zákon o rodině, ale má i zřetelné evropské, resp. mezinárodní konsekvence. Rozebrány jsou pak další základní prvky problematiky výživného, tedy například promlčení práva na výživné, způsoby plnění výživného, započtení výživného, vymezení jednotlivých druhů výživného, vliv narušení dobrých mravů na plnění výživného atd. Ve třetí části, z pohledu práce jedné z nejzásadnějších, se autor věnuje vzniku a trvání nároku na výživné. Navazující část čtvrtá je zaměřena na určení výše výživného. Výklad je zde proveden na základě hlubšího rozboru jednotlivých předpokladů, které mohou mít na stanovení míry výživného v konkrétním případě vliv. Předposlední pátá část se dotýká procesních souvislostí vyživovací povinnosti. Obsahuje však i stručné pojednání o trestněprávních důsledcích neplnění výživného nebo o vyživovací povinnosti s mezinárodním prvkem. Šestá část je věnována úvahám *de lege ferenda*. V souhrnu je možné konstatovat, že se autorovi podařilo rozvrhnout téma velmi přehledně a že jej postupně zpracovává vyváženým způsobem, žádné z pohledu zvolené problematiky signifikantní otázky nevynechává.

Při výkladu se autor nedopouští významnějších pochybení. V textu práce je možné samozřejmě najít určitá zjednodušení, nepřesnosti, popřípadě ne zcela jasná vyjádření. Například na s. 16 definuje výživné jako „*majetkový soubor*“, hned v následující větě uvádí, že „*výživné je tedy možné chápat jako nárok oprávněné osoby*“. Na s. 24 zase autor uvádí, že podle *první domněnky, stanovené v § 51 ZOR, se za otce považuje bývalý manžel matky v případě, že se dítě narodí do uplynutí třetího dne po zániku manželství nebo po jeho prohlášení za neplatné*. Nelze jistě pochybovat o tom, že je mu jasné, že podle první domněnky primárně určíme za otce dítěte samotného muže, který je manželem matky v okamžiku narození dítěte, byť tuto informaci autor v textu nezmiňuje. Stejně tak v této pasáži neuvádí situaci, kdy se dítě narodí na základě umělého oplodnění. Hlouběji mohla být rozebrána i otázka hrazení výživného v případě náhradní rodinné a ústavní péče. Ne příliš

pregnantně je rozlišováno i mezi výkonem rozhodnutí a exekucí v pojednání o možném vymáhání výživného (kap. 5.5) aj. V souhrnu se však jedná o dílčí nepřesnosti, které výsledný dojem z práce nijak výrazněji nepoškozují. Zpracování je naopak potřeba přičíst řadu pozitivních znaků. Diplomant se nebojí vyjádřit vlastní myšlenku. Pátrá po smyslu a důvodu zařazení jednotlivých institutů. Tato jeho snaha je systematická a prolíná se průběžně celým textem práce, vrcholí pak v části šesté, kde na téměř čtyřech stranách se značnou osobní invencí shrnuje možné úvahy de lege ferenda. Pochválit je třeba i dílčí snahy o komparaci s cizí úpravou. Jakkoliv jistě nejde o uceleně pojaté srovnání, představují tyto pasáže (např. kap. 3.1.2; 4.7 nebo stručná poznámka na s. 54) jednoznačné oživení textu.

Na velmi dobré úrovni je i práce s odbornou literaturou. Přehled použitých zdrojů v závěru práce ukazuje, že se autorovi podařilo shromáždit reprezentativní soubor výstupů tuzemské právní nauky. Pochválit je bez pochyb třeba i hojně využívání judikatury, jakož i čerpání z cizojazyčné literatury.

Formální stránka práce splňuje kritéria kladená na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Počet pravopisných pochybení, je zcela zanedbatelný. Autor se vyjadřuje přehledným odborným jazykem.

S ohledem na uvedené je možné z pohledu vedoucího práce konstatovat, že posuzovaná práce patří jednoznačně k těm kvalitnějším. Diplomant přistoupil k jejímu zpracování od počátku velmi zodpovědně. To se projevilo nejen včasným započítáním jejího zpracování, ale i četnými konzultacemi a neustálým vylepšováním a doplňováním samotného textu. Ve výsledku tato jeho snaha vedla k odevzdání práce, která svými charakteristikami bez pochyb splňuje požadavky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním programu a jasně prokazuje autorovu schopnost zpracovat zvolené téma na velice dobré odborné úrovni. Práci proto k obhajobě doporučuji a v případě úspěšného zvládnutí její obhajoby ji navrhuji hodnotit jako **výbornou**.

Otázky:

- 1) Shrňte svůj pohled na výpočtové tabulky. Jaké jsou podle Vás jejich základní výhody, resp. nevýhody.
- 2) Může být rozhodnutí soudu v trestním řízení, dle kterého bude pachatel shledám odpovědným ze spáchání trestného činu zanedbání povinné výživy, přímo exekucním titulem pro vymáhání výživného?

V Plzni dne 15. 5. 2012

.....
JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.